

A "PARTNERSHIP FOR PEACE"¹ HÁTTERÉBEN

Dr. Haralyi László alezredes, egyetemi adjunktus
Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Hadtudományi kar
Harcászati-hadműveleti műszaki tanszék

A Magyar Honvédség tisztjei, tiszthelyettesei évek óta résztvesznek az ENSZ megfigyelői és békefenntartó misszióiban. Három évvel ezelőtt kaptam a megtisztelő feladatot: vegyek részt a kiutazó állomány felkészítésében, amit azóta is kedvvel végzek.

1995 novemberétől 1996 márciusáig - műszaki kontingensünk IFOR missziója kezdetén, vezénylés alapján - a Honvéd Vezérkar (HVK) operatív csoportjában teljesítettem szolgálatot. Jelenleg a HVK Euroatlanti Integrációs Munkacsoportjában dolgozom.

Mindhárom feladat valamilyen formában kapcsolódik a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen (ZMNE) folytatott oktatói tevékenységemhez: a különböző területeken szerzett ismereteim kiegészítik egymást és egyben új ötleteket is adnak, melyek eredményeit e folyóirat hasábjain szeretném megismertetni az MHTT Műszaki szakosztályának tagjaival és az érdeklődőkkel.

Az ENSZ-missziókban résztvevők részére "útravalóul" **az aknaveszélyes területeken követendő magatartási szabályokat tartalmazó füzetet állítottam össze**, melynek melléklete tartalmazza az adott területen nagy valószínűséggel előforduló aknák - többnyire angol nyelvű - leírását és fényképét. Az anyag szöveges része a Műszaki Katonai Közlöny 1997/1. számában került bemutatásra.

A ZMNE Nyelvi Intézetének tanáraival, valamint az IFOR (jelenleg már SFOR) kötelékében szolgálatot teljesítő műszaki zászlóalj tisztjeivel folytatott konzultáció (és a részükről jelentkező ilyen igény) eredményeként nekiláttam egy **német-angol-magyar műszaki biztosítási szakszótár** összeállításának. Terveim szerint ebben az évben a **német-magyar** és az **angol-magyar** szószedet készül el és jelenik meg (a kiadó szervezettel kapcsolatos pontosítások még folyamatban vannak). A **magyar-német** és a **magyar-angol** szótári rész később készül el. Az anyag egyben egy elektronikus, többnyelvű katonai

---

¹ Békepartnerségi Program

nagyszótár része is, valamint személyi számítógépen futtatható két- vagy háromnyelvű változata

is hozzáférhető lesz. Kollégáim vállalkoztak az orosz-magyar, magyar-orosz, valamint a francia-magyar és magyar-francia változatok elkészítésére is. A már elkészült szöveget angol és német változatának egy-egy oldalát a cikk mellékleteként bemutatom.

Nem mindenki előtt ismert a **HVK Euroatlanti Integrációs munkacsoport fordítói, fordításszervezői tevékenysége**. E tevékenység illusztrálására az 1997. évre fordításra tervezett **műszaki témájú szakirodalmi anyagokat** sorolom fel, valamint bemutatom a **műszaki kifejezgyűjtemény (AAP-19B), műszaki zárrakkal és aknákkal kapcsolatos meghatározásokat tartalmazó mellékleteit**.

A fordításra tervezett, műszaki biztosítással kapcsolatos külföldi szakirodalom:

- AAP-19 - Műszaki biztosítási szakkifejezések (NATO, 1993)
- AnwFE 282/100/VS-NfD - A műszaki század vezetése és alkalmazása (német)
- HDV 281/100 VS-NfD - A műszaki zászlóalj vezetése és alkalmazása (német)
- HDV 280/100 VS-NfD - A műszaki csapatok vezetése (német)
- FM 20-32 - Aknatelepítés és aknamentesítés (USA, 1994)
- FM 5-100 - A harc közvetlen műszaki biztosítása (USA, 1988)
- FM 90-13/FMFM 7-26 - Víziakadályok leküzdése (USA, 1992)
- A műszaki csapatok alkalmazása (francia, 1996)

Pionierwörterbuch	Glossary of engineer terms	Műszaki biztosítási szakszótár
r Funktrupp	radio team	rádiós alegység / kezelő-személyzet
e Furt	ford	gázló
r Gabelstapler	forklift truck	emelővillás targonca
s Gangbarmachen des Geländes	improvement of trafficability	terep járhatóvá tétele
r Gasbrunnchnitt	autogenous-oxygen cutting	lángvágás
s Gasschweissen	autogenous-oxygen welding	lánghegesztés
e Gasse (<i>durch Sperren, Gelände</i>)	passage	átjáró (<i>terepen, műszaki záron</i>)
e Gasse (<i>t.S.v. Minengasse</i>)	lane	átjáró (<i>aknamezőn</i>)
r Gassenausgang	lane exit	átjáró vége
r Gasseneingang	lane entrance	átjáró kezdete
r Gassenschild	lane marker	átjáró jelzőtábla
s Gassenschnellmarkierungssystem für Fahrzeuganbau	vehicle-mounted rapid lane-marking system	járműre telepített gyors átjárójelző felszerelés
s Gaswerk	gas works	gázgyár
e geballte Ladung (<i>Sprengstoff</i>)	breaching charge	összpontosított töltet

Glossary of engineer terms

decontamination
decoy installation
decoy position
deep dredger
deep fording
deep - fording capability
deep - water diver
deep - water diving equipment

defense;
defensive operation
defilade position
defile

to deform
degradation
degree of water mobility

to delay
delay composition
delay firing device

delay line
delaying action
delaying forces;
covering forces
delaying operation

to delegate
deliberate breaching

deliberate crossing

deliberate demolition charge

demand

to demolish
demolition
demolition beam
demolition block with pressure
release firing device
demolition block

demolition chamber
demolition charge
demolition charge center point
demolition charge container

demolition debris
demolition effect
demolition equipment set
demolition firing party

Műszaki biztosítási szakszótár

mentesítés
színlelt létesítmény
színlelt állás
mélyásó kotró
mélygázló
mélygázló - képesség
sisakos bűvár
sisakos bűvárfelszerelés, nehézbű-
vár - felszerelés
védelem

fedett állás
szukület
deformál; alakot / formát változtat
öregedés (*robbanóanyagé*)
vízi mozgékonyág foka
késleltetni, halogatni
késleltető betét (*pl. gyutacsban*)
késleltetett működésű gyújtó /
gyújtókészülék
halogató vonal
halogató tevékenység / harc
halogató harcot folytató erők;
fedező erők
késleltetés; halogatás
átruházni (*jogkört*)
műszaki záruk előkészítés utáni
leküzdése
viziakadály előkészítés utáni le-
küzdése
számított / méretezett romboló
töltet
igény, szükséglet
rombolni
robbantás, rombolás
feszítőgerenda
robbanótest teherelvéltre műkö-
dő gyújtóval
robbanótest, robbanóanyag szelen-
ce
robbantókamra
robbanótöltet
robbanótöltet középpontja
töltettartó doboz (*előkészített zá-
raknál*)
robbantási törmelék
robbanás hatása
robbantó felszerelés
robbantó részleg, gyújtórészleg

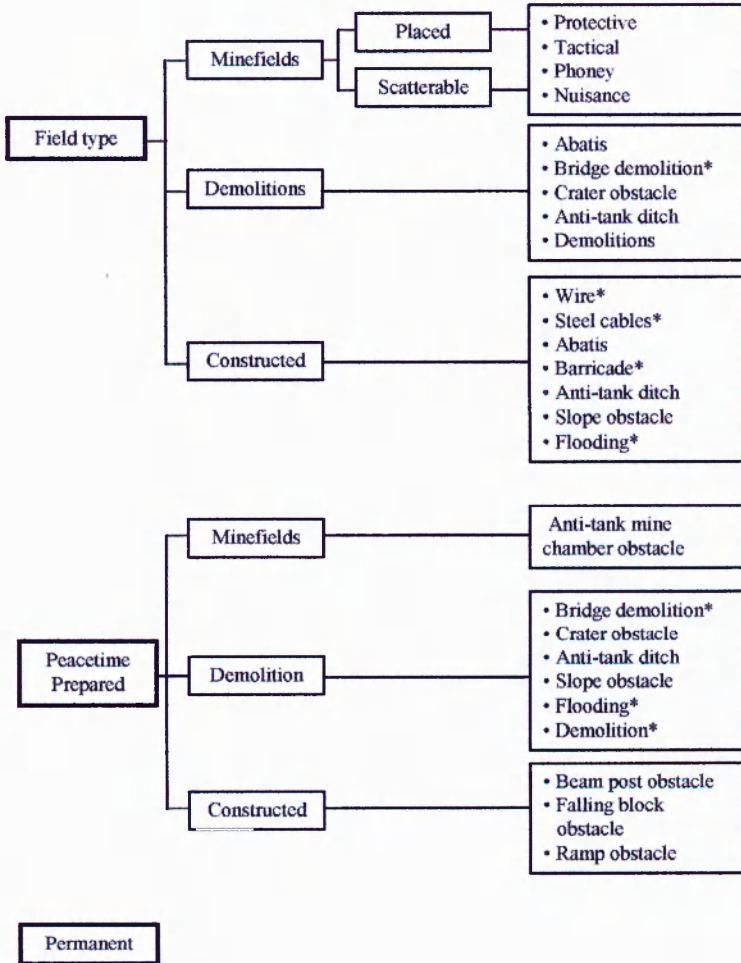
Pionierwörterbuch

- r Abtransport (*i.S.v.Abschub*)
- abtreiben (*durch den Wind*)
- abtreiben (*mit der Strömung*)
- e Abtrift
- s Abwasser

- s Abwassernetz

- s Abwageinstrument
- e Abweichung (*nach oben, nach unten*) (*Werte*)
- r Abziehzünder
- r Achsenabstand
- e Achsenbelastung

- r Achsenfaden

- r Adapter
- e Gegenlunge

- r akustischer Sensor
- e Alarmladung (*z.B. Leucht-falle*)
- r Alarmposten
- e Alarmstellung

- allgemeine Freigabe

- r Allradantrieb
- r Alterung
- s Altwasser
- amphibisch
- e amphibische Fahre
- s amphibisches Brückengerät
- s amphibisches Brücken- und Übersetzfahrzeug
- s amphibisches Pionierba-taillon

- s Anbaugerät
- anbohren (*Ppl*)
- e Anbohrstelle (*Ppl*)

- s anbringen (*technisch*)

- s Anbringen von Sprengladungen
- e andern (*Zündbereitschaft*)

- e Änderungsmeldung zur Sperrübersicht

Műszaki biztosítási szakszótár

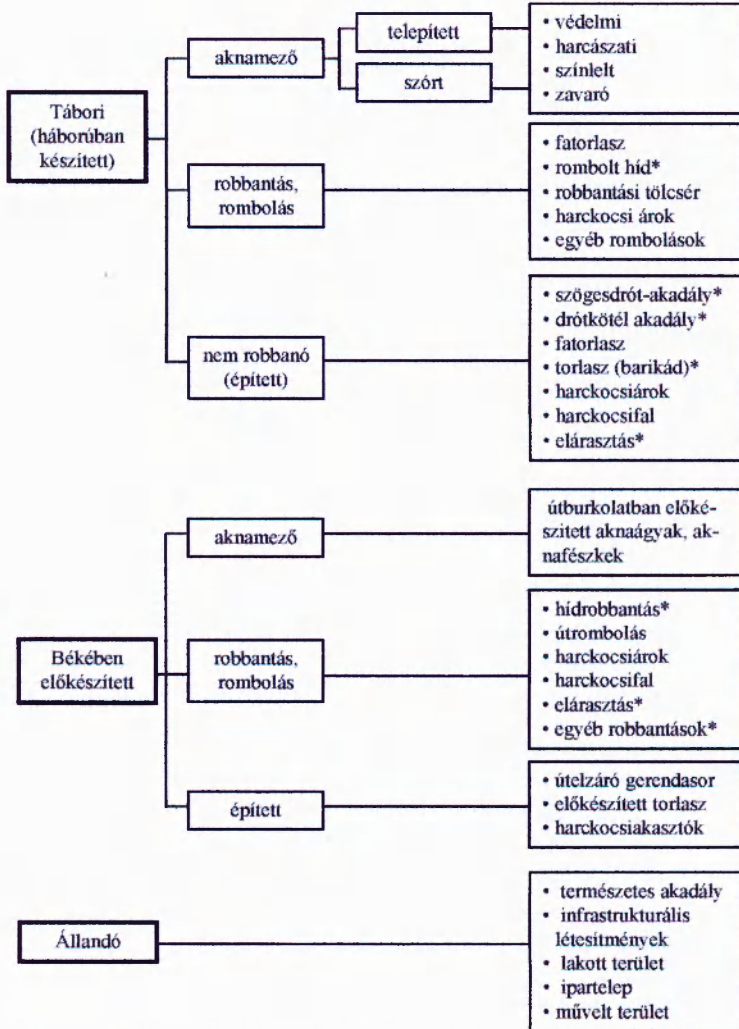
- hátraszállítás; elszállítás
- elfújni
- elsodródni (*vizen*)
- elsodrás
- szennyvíz, elhasznált víz, csurgalékvíz
- alagcsövezés; alagcsőrend-szer; szennyvízcsatorna-rendszer
- szintezőműszer
- eltérés, hiba (*felfelé, lefelé*)

- dörzsgyűjtő
- tengelytávolság
- tengelynyomás; tengelyterhelés (*hidak méretezésekor és teherbírás számításakor*)
- szálkereszt (*műszerben, távcsőben*)
- adapter
- légszak (*zártrendszerű légzőkészülékben*)
- akusztikus érzékelő (*szenzor*)
- jelzőberendezés
- harcelőrs
- készletléti / készletügyi helyzet, állapot
- mindenki által / általánosan hozzáférhető
- összkerékajtás
- öregedés (*robbanóanyagé*)
- holtág
- kételtű
- önjáró komp
- önjáró hidkészlet
- önjáró komp (*hidtag*)

- önjáró-híd építő zászlóalj; deszantátkelő zászlóalj
- szakfelépítmény
- csatlakozni
- csatlakozási pont / hely (*tábori csővezetéké*)
- szerezni, felszerelni (*alkatrészt, részegységet*)
- töltetek elhelyezése
- változtatni, váltani (*készletléti fokot, gyűjtési készletét*)
- változásjelentés a zárnyilvántartáshoz

FAMILY OF OBSTACLES TERMS

* Not defined in AAP-19 as these terms are self evident.

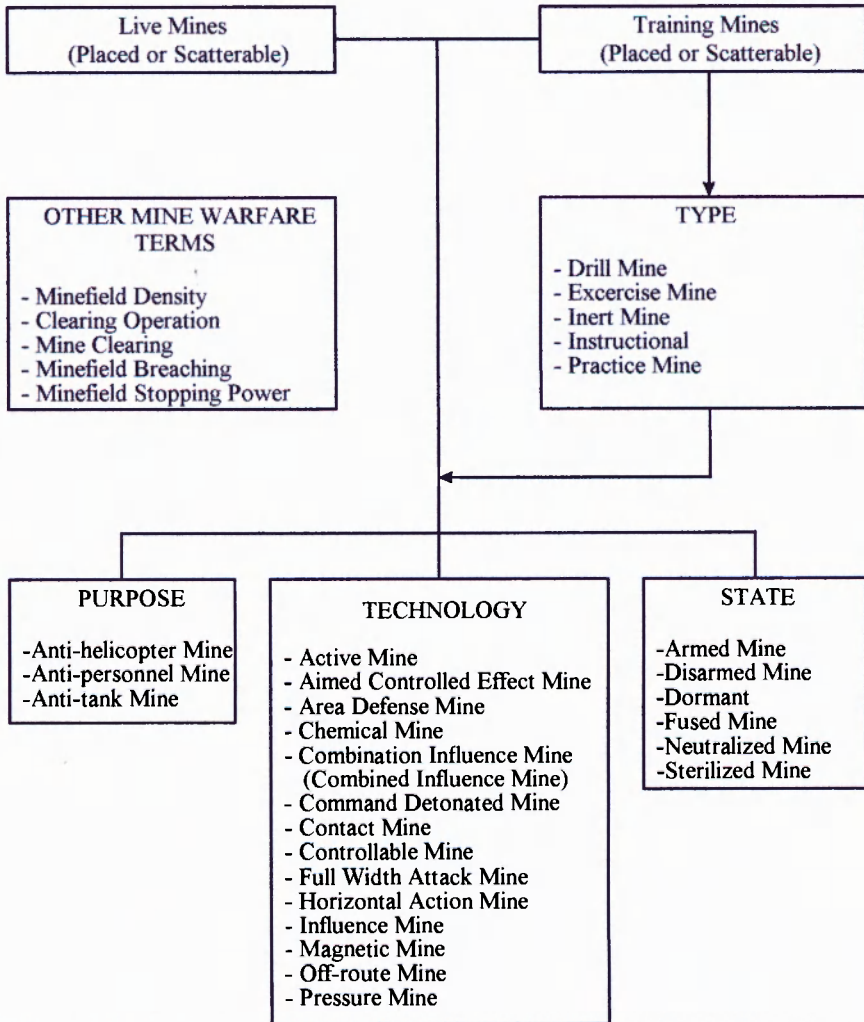
MŰSZAKI ZÁRAK, AKADÁLYOK FELOSZTÁSA (Fogalmak és kifejezések)

A *-gal jelölt kifejezések az AAP-19-ben nem szerepelnek, mivel ezek közismertek és nem szorulnak magyarázatra.

FAMILY OF MINE TERMS

AKNÁK FELOSZTÁSA (Fogalmak és kifejezések)

